

Predmet : Ovčara (Miroljub Vujović i dr.)
Okružni sud u Beogradu – Veće za ratne zločine
Broj predmeta :K.V. br.1/2003

Glavni pretres : 25. i 26. novembar. 2004.

Izveštaj : Nataša Kandić i adv. Dragoljub Todorović, punomoćnici oštećenih

Svedok Mile Bakić je istakao da je u Vukovaru živeo do 1998. godine, a da je tokom borbi bio angažovan pri Gardijskoj brigadi JNA kao vozač. Po njegovim rečima, starešina mu je bio pokojni Pero Miljanović. Svedok je istakao da je od oružja imao pištolj škorpion i dodao da je bio zadužen za prevoz hrane kombijem bele boje. Govoreći o Ovčari, svedok Bakić je istakao da je tamo otišao da bi potražio ćerku od strica, koju je našao drugog dana na Veleprometu. Po njegovim rečima, on je došao na Ovčaru kada je bio mrak. Ispred hangara je bilo dva, tri, četiri autobusa iz kojih su još uvek izlazili zarobljenici koji su potom odlazili u hangar. Svedok je istakao da nije znao ko su ti zarobljenici i dodao da je samo tražio sestru. Od optuženih koje poznaje kod hangara video je Vujovića i Vujanovića, Đankovića i Bulića. U jednom trenutku neki kapetan naredio mu je da odveze teretnim kombijem trojicu zarobljenika u Modateks. Svedok Bakić je rekao da su ta trojica stajala na vratima i da je među njima prepoznao Emila Čakalića. Nakon što ih je ostavio na Modateksu, on se zajedno sa dvojicom vojnika, koja su takođe išla kombijem vratio na Ovčaru. Po njegovim rečima, on se na Ovčaru vratio da bi dovezao vojnike i zadržao se tu oko jedan sat, stojeći u mraku. Sa Ovčare je otišao pre ponoći sa Jovicom Novoselcom. Kada se vratio iz Modateksa nije bilo više autobusa na Ovčari. On je istakao da mu se čini da je u prolazu video kako optuženi Vujović i Vujanović razgovaraju sa vojskom. Svedok je potom rekao da se ne može izjasniti da li mu je neko naredio da dođe na Ovčaru. Za zločin na Ovčari čuo je kroz priče kasnije. Po njegovim rečima, pred hangarom je bilo oficira, a bio je i major Veselin Šljivančanin. Svedok je naveo da mu je poznato da je optuženi Zlatar Vujo ranjen u oktobru, a da se vratio s lečenja u decembru 1991. godine. Nakon toga izjavio je da mu je poznato da je prvi svedok saradnik dolazio kod optuženog Zlatara u kafić nakon rata i dodao da su postojale priče da su se njih dvojica posvađali. Na kraju, odgovarajući na pitanje da li mu neko pretili, Bakić je rekao: "da li mi se pretili ili ne pretili, to će se tek čuti. Znam da mi familija nije mima".

Svedok Miodrag Panić rekao je da je tokom borbi u Vukovaru bio načelnik Štaba Gardijske brigade JNA, kojom je komandovao Mile Mrkšić. Svedok je istakao da mu je žao što se ovo dogodilo gardijskoj brigadi, pošto je odrađen jedan profesionalan posao i pošto je ona korišćena kada više nije bilo drugog načina za deblokiranje kasarne. Po njegovim rečima, borbe u Vukovaru su okončane 18. novembra 1991. godine, kada se predala mitnička grupa koja je idućeg dana transportovana za Sremsku Mitrovicu. Svedok Panić je istakao da je hangar na Ovčari, u kojem je bila mitnička grupa, izabran za smeštaj zarobljenika, pošto je bio u dobrom stanju. On je potom rekao da se 19. novembra vršila evakuacija bolnice, nakon što su 18. novembra u nju ušli prvi i drugi bataljon vojne policije. Po rečima svedoka evakuacija je trajala i 20. novembra u prepodnevnim satima, kada se održavala i sednica "Vlade RSK". Svedok Panić je tvrdio da su se u bolnicu sklonili ljudi koji su nešto zgrešili i dodao da su se ti ljudi umotali u zavoje i stavljali gips. Kako bi znali o kome se radi JNA je koristila i lokalne ljude. Govoreći o svojim aktivnostima 20. novembra, svedok je istakao da je bio u kasarni kada je zatraženo da se

javi Mrkšiću, pošto je bio određen da ode na sednicu "Vlade RSK" i da prenese pozdrave od Mrkšića. Kada je stigao sednica je već trajala i vodila se žestoka diskusija. Po njegovim rečima, čule su se uvrede na račun JNA i to da se neće dopustiti da zarobljenici iz bolnice budu transportovani u Sremsku Mitrovicu. Istaknuto je da je uspostavljena vlast, da funkcioniše pravna država i da će se suditi zarobljenicima iz bolnice. Donesen je zaključak da se formira privremeni zatvor na Ovčari. Svedok je naglasio da je sastanak vodio Hadžić, a potom dao na uvid svoje beleške sa tog sastanka. Svedok je potom istakao da je obavestio Mrkšića telefonom o odlukama Vlade i da se Mrkšić s tim složio. Pored toga, svedok je napomenuo da mu je Mrkšić i pre sastanka rekao da će najviše reči biti o zarobljenicima iz bolnice i da mu je naznačio "neka bude onako kako oni odluče". Svedok je potom rekao da je sastanku prisustvovao i Željko Ražnatović Arkan, ali nije zapazio da je diskutovao. Nakon sastanka, svedok je otišao u kasarnu gde je zatekao autobuse sa zarobljenicima. Oko autobusa su bili ljudi koji su pokušavali da prepoznaju one koji su ubili njihovi, ali vod vojne policije to nije dopuštao. Svedok je rekao da je na Ovčaru otišao puhom popodne, između 15 i 16 sati. Kada je došao, vrata hangara su bila otvorena, a ispred su bili vojni policajci iz čete kragujevačke brigade koji su obezbeđivali. Po njegovim rečima, on je tamo našao komandanta kragujevačke brigade Vojinovića, a sreo je i majora Ljubišu Vukašinića. On je istakao da nije video niti Karanfilova, niti majora Šljivančanina. Svedok Panić je potom rekao da je tamo proveo 15 do 20 minuta, video je da ljudi stoje i mislio je da se čeka suđenje. On je istakao da je po povratku s Ovčare predložio Mrkšiću da tamo ode neko iz organa bezbednosti i dodao da je poslao Božića iz bataljona vojne policije. Međutim, svedoku je ostalo nepoznato da li je Božić kasnije referisao o tome. Istakao je da je o zločinu na Ovčari saznao tek po povratku u Srbiju iz medija i dodao da je čuo da se lokacija na kojoj su izvršena pogubljenja zove Grabovo. U nastavku svedočenja, svedok je naglasio da je TO Vukovar dolaskom Gardijske brigade JNA potpala pod njenu kontrolu. Svedok je potom rekao da zna da je jedno vreme na čelu TO bio Jakšić, a da ga je nakon smenjivanja zamenio optuženi Miroljub Vujović. Po njegovom sećanju, već 18. novembra 1991. godine optuženi Vujović je bio komandant TO Vukovar. Svedok Panić je potom naglasio da mu je poznato da je Vujović išao kod generala Veljka Kadijevića na prijem i dodao da od optuženih poznaje i Vujanovića, a seća se nadimaka "Kinez" i "Kameni". Svedok je potom rekao da je Gardijska brigada bila zadužena za zarobljenika do predaje u hangar. On je potom istakao da je nakon prestanka borbi u Vukovaru stiglo naređenje I vojne oblasti da se jedinice TO vrate u svoje matične okvire. Govoreći o trijaži u bolnici, svedok Panić je istakao da je ona urađena pod kontrolom organa bezbednosti i dodao da je na tome radio major Šljivančanin sa svojim ljudima. Svedok je potom rekao da je u periodu od 18. do 21. novembra 1991. godine najodgovorniji starešina u Vukovaru bio Mrkšić. Po rečima svedoka Panića odluka Vlade odnosila samo na zarobljenike iz bolnice.

Zapažanja promatrača

Tokom ovih pet dana suđenja saslušani su svedoci, među kojima je bilo nekih koji su bili vrlo visoko pozicionirani u bivšoj JNA.

Takođe, tokom ovih pet dana po prvi put su prikazane i fotografije, na jednoj je okrivljeni Stanko Vujanović, a na drugoj okrivljeni Zlatar, svedok Bakić, i još neke osobe.

Ono što je uočeno kao problem, jeste međusobni razgovor između svedoka i njihov razgovor sa rodbinom, prijateljima optuženih i braniocima Mrkšića, Radića i Šljivančanina u Hagu, na pauzama suđenja. Ovo u velikoj meri dovodi u pitanje kredibilitet svedoka i ukazuje na

neprofesionalnost sudske straže. Pored toga, tokom praćenja suđenja branioci haških optuženika Šljivančanina i Radića, advokati Lukić i Borović su glasno komentarisali tok postupka.

Fond za humanitarno pravo